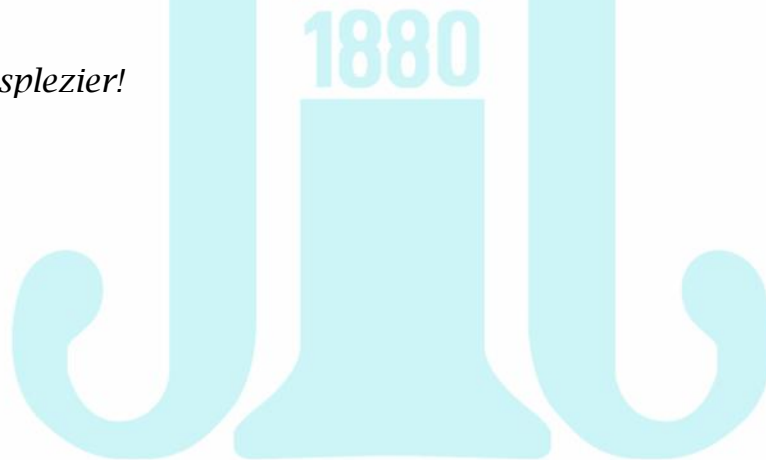

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

VALIUM

Monoloog

door

1880

John Vermeulen

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

1998

Nr. 2444

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TWEE tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier 'Aanvraag tot opvoering'. Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen. Het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) aan Toneelfonds J. Janssens worden bezorgd of digitaal worden ingediend via www.toneelfonds.be → opvoering.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt men dan van Toneelfonds J. Janssens de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten.

Iedereen die een 'Aanvraag tot opvoering' indient wordt verondersteld de 'algemene voorwaarden aanvraag opvoering' (zoals ze vermeld staan op onze website) te kennen en te aanvaarden.

(Indien u geen toegang tot internet hebt, gelieve ons dit te melden. Dan sturen wij u graag per post een exemplaar van deze algemene voorwaarden.)

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A2

BELANGRIJKE OPMERKING!

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk VALIUM op te voeren moet de naam van auteur JOHN VERMEULEN vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/1998/0220/018
ISBN 978-90-385-05589

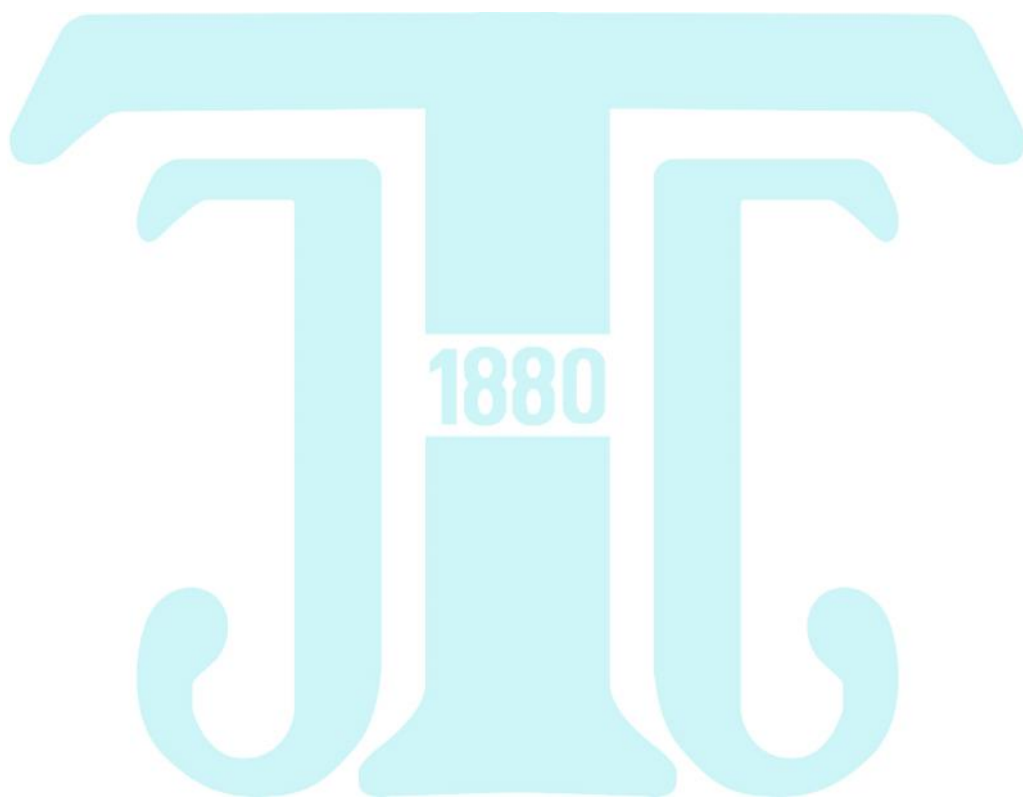
© 1998 Toneelfonds J. Janssens/John Vermeulen
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

Deze monoloog wordt opgevoerd door een man van veertig à vijftig, een 'looser' die, o.a. na een foute moeder en twee foute vrouwen in zijn leven plus een mislukte carrière als kunstschilder, besloten heeft op een beschaafde manier zichzelf om te brengen. Hij lijdt ook nog aan asbestose (dat denkt hij althans) waardoor hij regelmatig last heeft van een droog kuchje.

Als decorstukken zijn nodig een ligbad, een stoel, een draagbare radio/cassettespeler, en een kastje met daarop een telefoon met antwoordapparaat, een paar pillendoosjes en een glas water. Verder een al dan niet afgewerkte schilderij op een schildersezel.

(Wanneer het doek opgaat is het bad aan het vollopen. Daar hoeft niet zo nodig water aan te pas te komen, het gebeuren kan ook met een klankband gesuggereerd worden.

De acteur, in sjofele kamerjas, draait de kraan dicht. Daarna pakt hij een dun boekje van het kastje, leest hardop.)

JAN : Het verdient aanbeveling om enkele minuten op voorhand een soeplepel Primperan in te nemen. Anders is het mogelijk dat je de pillen overgeeft. Zorg ervoor dat het bad goed gevuld is. Wanneer u dan in slaap valt zakt uw hoofd onder water zodat u verdrinkt. Op die manier loopt u geen enkel risico dat u nog gereanimeerd kunt worden.

(blaast met bolle wangen vermoeid lucht uit, kuchje)

‘t Heeft nogal wat in, hè? Tegenwoordig is álles ingewikkeld in ‘t leven, zelfs doodgaan. En doe het niet thuis, schrijven ze hier, maar huur een hotelkamer. Kwestie van uw nabestaanden een grote schok te besparen wanneer ze u zouden vinden. Als ge het ergens anders doet, dan is het vuile werk al voorbij tegen de tijd dat ze verwittigd worden. Het hotelpersoneel is aan zoiets gewend.

Nabestaanden? Vuil werk?

(schudt zijn hoofd, gooit boekje neer, pakt hoorn van antwoordapparaat)

Dit is het antwoordapparaat van Jan Boel. Doe geen moeite om een boodschap in te spreken. Ik ben weg en ik kom niet meer terug... *(laat hoorn zakken)* Allez, dat denk ik toch, want met al die godsdiensten tegenwoordig weet ge ‘t op den duur niet meer. *(hangt telefoon op)* Ik hoop alleen maar dat ik niet in de hemel terecht kom, want dát zou pas een ramp zijn. Stel u voor dat ge tot in de eeuwigheid tussen al die kwezels moet zitten! Weet ge hoe dat voor mij de hemel eruit zou moeten zien? Dat zou een plaats zijn waar de mensen elkaar

nooit den duvel aandoen. Maar er zou geen liefde mogen bestaan, want dat doet te zeer. En laat die seks er ook maar af, dan hebt ge daar ook al geen last van... Eigenlijk is 't heel simpel; gooit alle mensen van de wereld en ge hebt vanzelf een hemel. Helemaal alleen op de wereld... (*kuchje*) Ge hebt dan wel één probleem... ge hebt niemand om tegen te zeggen hoe gelukkig dat ge u voelt... Het zou trouwens al lelijk verkeerd moeten gaan als ik in de hemel terecht zou komen. Ik heb niet eens mijn plechtige communie gedaan. Ik wou dat wel, al was 't maar voor dat nieuw costummeke en het feest, maar de pastoor heeft me buiten gegooid tijdens de catachese. Gewoon omdat ik dat verhaal van die hel niet kon geloven. Op een gegeven moment vroeg ik aan die pastoor: Meneer pastoor, als uw kat nu een dure vaas van de kast gegooid heeft, dan zet ge ze toch nog niet met haar poten op een brandende stoof? Nog geen seconde, laat staan voor eeuwig! En dan beweert u nog dat God oneindig rechtvaardig zou zijn! In plaats van te antwoorden sloeg hij me met een ijzeren regel op mijne kop, los erdoor. (*tast aan hoofd*) Bij verandering van weer voel ik het nondedju nog altijd! En thuis kreeg ik er nog wat slaag bovenop. Mijn moeder was namelijk óók oneindig rechtvaardig. Hoe langer dat het geleden was dat ze nog een vrijer had gehad, hoe harder dat ze sloeg. (*kuchje*) Mijn vader heb ik nooit gekend. Waarschijnlijk had ze hem buiten geklopt. Ze zei altijd dat mijn vader een officier van de luchtmacht was. Maar volgens mijn grootmoeder was het een busschauffeur geweest waarmee ze op de kermis achter het fritkraam had staan foefelen. Jantje Boel was in ieder geval een accident. Dat heeft ze me dikwijls genoeg naar mijne kop gegooid. Ik was nog maar een jaar of vier toen ze eens een keer zei dat ze er spijt van had dat ze niet op mij was gaan zitten na de bevalling. Dat had haar een hoop last en kosten gespaard, zei ze. Ik was nogal veel ziek zodat ze niet altijd weg kon wanneer ze wou, en dat was natuurlijk ambetant, hoe zoude nu zelf zijn. Dat Jantje is toch zo stil, zegden de mensen altijd. Hoe zou dat nu komen? Krijgt hij wel genoeg frisse lucht? Iedere zomer mocht ik twee weken mee naar de zee met ons ma, naar Blankenberge. Dat moest van de dokter, voor mijnen asma. Dat vond ik eigenlijk wel plezant, aan de zee. Ik mocht altijd de hele nacht alleen in de hotelkamer blijven terwijl ons ma ging wandelen. Dat zei ze toch, dat ze ging

wandelen. Ons ma moet in die tijd serieus wat kilometers afgelegd hebben! En weet ge wat zo komiek was? Ik denk dat ze haar eigen onderweg scheerde, want ze rook altijd naar aftershave als ze 's morgens terugkwam. En daarna mocht ik helemaal alleen naar het strand gaan terwijl dat zij ging slapen. Ik liep wel eens verloren maar dat was niet zo erg, ze vonden me altijd terug. In die tijd was er nog niet zoveel volk aan de zee. En ik geloof niet dat er al kinderen gekidnapt werden. Enfin, ze hebben me daar toen toch nooit iets van gezegd. Waar is uw mama? vroegen ze me dan. Die slaapt, zei ik dan, in het hotel. Want ze is vannacht gaan wandelen...

(gaat aan water in bad voelen, veegt vingers af aan kamerjas, kuchje)

Toen ik wat ouder werd mocht ik niet meer mee naar de zee. Mijn moeder ging dan alleen, maar dat was eigenlijk nog beter voor mijn asma. Zolang als ze weg was had ik daar helemaal geen last van. Mij meenemen kostte teveel geld, zei ze. Ze verdiende geld genoeg, want ze had een eigen coiffeursalon, maar ze was nogal aan de zuinige kant. Ze was van Hollandse komaf, maar dat zal wel toeval geweest zijn. Zakgeld kreeg ik ook al niet. Ik moest het zelf verdienen met te gaan karweien, maar als ze mijn centen vond dan sloeg ze die op haren bil. Waar dat ik mijn geld ook wegstopte, altijd vond ze het. Tot dat ik de ideale plaats ontdekte. *(brede grijs)* Ze had in haar boekenkast dat boek staan van dokter Spock, over kinderopvoeding. Vanaf het moment dat ik mijn centen daar tussen stak heeft ze ze nooit meer gevonden... En toen ik ging werken moest ik natuurlijk mijn pré ook helemaal afgeven. Ik moest van haar op Cockerill gaan werken, in de scheepsbouw, want daar was veel geld te verdienen. De scheepsbouw... Lawaai waar uw oren van kapot gingen, stank, ijzige kou in de winter, verschrikkelijke hitte in de zomer, en overal asbest... Asbest, jaja... In die tijd wisten ze nog niet wat voor een smeerlapperij dat goedje was. Tegenwoordig zijn ze als de dood voor één vezeltje, maar wij sloegen er kilo's van in onze graat. Pas dertig jaar later ben ik er last van beginnen krijgen. Dat schijnt normaal te zijn. Ge hebt asbestose, jongen, zei de specialist, een stoflong zoals ze dat noemen... Het kan jaren duren voor dat ge

eraan kapot gaat. Ieder jaar hoest ge een beetje meer en kunt ge slechter ademen tot dat ge er uiteindelijk in stikt. Tenzij dat ge op tijd longkanker krijgt natuurlijk, dan hebt ge chance want dan gaat het rapper. Ge had maar niet zoveel sigaretten moeten roken, zei de dokter. Dan had ge het veel langer kunnen trekken. Maar ik WIST nondedju niet eens dat ik iets aan mijn longen mankeerde! Wie gaat er nu aan denken dat ge als ouwe zak ziek ga worden van iets dat ge als jonge snotneus in uw lijf gekregen hebt? Ik hoor het ons ma nog altijd zeggen: Ik heb gezorgd dat ge een jobke hebt op Cockerill, daar gaat ge een dikke pré verdienen... Met m'n eerste pré kocht ze een nieuwe kleerkast, zo groot als een muur. En met m'n tweede pré begon ze die te vullen... Ik was al een half jaar getrouwd toen ons ma op een keer kwam bellen. Zeg, zei ze, hoe zit dat met uw vakantiegeld? Ge weet toch dat ik daar nog recht op heb hè? Want dat hebt ge verdiend terwijl dat ge nog onder MIJN dak leefde!_HAAR dak! Toen ik pas werkte wou ik het eens aftrappen omdat ze me door de kamer geklopt had omdat ik een lief had. Dat kon haar niet schelen, zei ze, dat ik het aftrapte. Ik mocht direct mijn valies pakken, als ik maar goed wist dat ik iedere week mijn pré naar huis moest brengen! (*hoofdschuddend*) Ge moet respect hebben voor uw ouders, zeggen ze. Want die hebben u het leven gegeven. Ik hoor ze 't al zeggen, daar achter dat fritkraam: (*verheven declarerend*) Laten we samen een kind de zaligheid van het leven schenken... Jonge, jonge, jonge... Het leven... 't is nogal een cadeau! Alsof ik erom gevraagd had! Zou er zich al ooit eens iemand afgevraagd hebben of zo'n kind wel op dat leven zit te wachten? Jaja, als ge met een goed lijf en een knappe kop als erfgenaam van Rockefeller of zoiets geboren wordt, dan zal het leven wel een geschenk van de hemel zijn, dat kan ik me voorstellen. Maar als ge per ongeluk achter een fritkot gemaakt wordt door een zatte buschauffeur en een heetlopende coiffeuse... En dan nog met ersatz materiaal want het was oorlog, er was niet veel goeds te krijgen.

(even stilte, gaat op stoel zitten, met de handen in de jaszakken, staart naar de grond, kuchje).

En toch had ik een beetje talent, ik kon heel goed tekenen en schilderen. Maar ik mocht niet naar de academie, ik moest een ‘serieuze’ stiel leren waar dat ge op een fatsoenlijke manier uwe kost mee kon verdienen. Liefst op een scheepswerf, want da’s goed voor uw gezondheid. Dat schilderen? Dat was maar spelen, niets anders dan stom tijdverlies. En ‘s avonds moest ik er zelfs niet aan denken om te tekenen of te schilderen, want daar hebt ge licht bij nodig en weet ge wel wat dat kost, die ellentriek? ‘t Is jaren geleden dat ik nog iets van mijn moeder gehoord heb. Ik weet niet eens waar dat ze woont, ik weet zelfs niet of dat ze nog wel leeft. Waarschijnlijk wel, want anders zouden ze me wel verwittigen zeker? Op den duur had ze een braaf sulleke gevonden die met haar wou trouwen, en daarna is ze van m’n deur weggebleven. Ik heb die sukkelaar toen nog een kaartje gestuurd met innige deelneming, maar hij heeft niet geantwoord. Hij zal niet gemogen hebben van haar. (kuchje) Die pechvogel zal z’n hemel zeker al dubbel en dik verdiend hebben...

(staat op, gaat weer aan water voelen)

Mijn vrouw vond dat schilderen ook maar flauwekul, in haar familie was geen plaats voor artistiek gedoe. Ze was onderwijzeres, pardon: re-gen-tes! Mariette, heette ze. Ze liep met haar neus zo hoog in de lucht dat er eigenlijk een rood lichtje op had moeten staan voor de vliegtuigen. Als ik ergens met haar kwam moest ik er altijd over zwijgen dat ik maar een gewone werkman was. Ze had van haar moeder eigenlijk met een advocaat of een dokter moeten trouwen, maar ze had er gene kunnen krijgen. Die mannen waren allemaal veel slimmer dan ik. Ik trapte erin omdat ik thuis weg wou, en zomaar alleen gaan wonen dat was iets waar dat ge in die tijd nog niet mocht aan denken. (*stiller*) En Mariette had schoon benen...

(de telefoon gaat, Jan kijkt ernaar maar neemt niet op, het antwoordapparaat slaat aan en we horen de opgenomen boodschap:)